

εις τὰς οἰκίας τῶν λαϊκῶν, διὰ τί λοιπὸν ὑπάγετε εἰς τὰς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Ξενοφώντος ; « Παναγιώτατε, ἀπεκρίθησαν ἔκθαμβοι ἐκεῖνοι, συκοφαντοῦσιν ἡμᾶς. Διότι πρῶτον ἤδη ἀκούομεν περὶ αὐτῶν τῶν ἀγνώστων ἡμῖν ἀνθρώπων. Ὁρμιζόμεθα εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ὅτι ἀγνοοῦμεν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. »

Ὁ Σαμουήλ πρῶτος περιέπαιξε τὴν ματαίαν φιλοτιμίαν περὶ τὸ συγγράφειν, προτρέψας πάντας εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν δοκίμων συγγραμμάτων τῆς νέας Εὐρώπης. Ὅθεν ὀδηγούμενος ὑπὸ τῶν νουθεσιῶν αὐτοῦ ὁ πρίγκηψ Νικόλαος Καρατζᾶς μετέφρασεν εἰς τὴν νεοελληνικὴν τὸ Δοκίμιον περὶ τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἐθνῶν, τὸν Αἰῶνα Λουδοβίκου ιδ' καὶ τὴν Ἱστορίαν τῆς συνωμοσίας τῶν Ἰσπανῶν κατὰ τῆς Βενετίας. Ἄλλὰ κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ἡγεμὼν Μολδαυίας, συνέγραψε λεξικὸν ἑλληνογαλλιταλικόν, ἐπιθεωρήσει τοῦ γραμματέως αὐτοῦ τοῦ περιφήμου Δωτριβίου (d' Haute Rive). Ὁ γέρον πρίγκηψ Κωνσταντῖνος Μουρούζης μετεκαλέσατο ὡς παιδαγωγὸν τῶν τέχνων αὐτοῦ μυστικὸν τινα φίλον τοῦ Βολταίρου, ὀνόματι Τουπέτον (Tupet). Ὅθεν ὅτε ὁ σοφὸς Ἄνσης